

Statsbudsjettet 2027 – høringsinnspill fra Norges Døveforbund til familie- og kulturkomiteen

Norges Døveforbund (NDF) ber Stortinget følge opp NOU 2023: 20 *Tegnspråk for livet* med varige bevilgninger. Norsk tegnspråk er under press. Engangsbevilgningene til Teater Manu, Norsk Døvemuseum og NDF i 2025 satte i gang viktige tiltak, men arbeidet trenger forutsigbar finansiering. Samtidig truer kuttet til studieforbundene opplæring og deltakelse i frivilligheten.

NDF ber komiteen om å:

- reversere kuttet til studieforbundene
- følge opp prioriteringen av tegnspråklige medier gjennom mediestøtteordningene
- videreføre styrkingen av Teater Manu med 1,5 millioner kroner årlig
- videreføre støtten til Norsk Døvemuseums arkivarbeid med 2 millioner kroner årlig
- videreføre styrkingen av NDF med 1,5 millioner kroner årlig.

Kap. 315, post 73 – Tilskudd til studieforbund og Funkis

Regjeringen foreslår å redusere posten fra 204,82 millioner kroner i saldert budsjett 2026 til 167,62 millioner kroner i 2027. Det er et nominelt kutt på 37,2 millioner kroner, tilsvarende 18,2 prosent. Posten omfatter studieforbundene og Voksenopplæringsforbundet. Sammen med kuttet på Kunnskapsdepartementets budsjett blir den samlede reduksjonen på 70 millioner kroner.

Kuttet rammer blant annet Studieforbundet Funkis, som støtter kurs i NDF og lokalforeningene. Kursene styrker kunnskap, mestring og deltakelse i organisasjonslivet. For døve og hørselshemmede er tilgjengelig opplæring og tegnspråklige læringsarenaer særlig viktig. Reduserte tilskudd kan gi færre kurs, høyere egenandeler og dårligere tilrettelegging.

Budsjettet fremhever at ordningen skal redusere deltakernes kostnader og sikre bred deltakelse. Kuttet svekker disse forutsetningene. Vi ber komiteen reversere kuttet og sikre prisjustering, slik at opplæringen gjennom blant annet Funkis kan opprettholdes.

Kap. 335 – Styrke tegnspråklige medier

NDF støtter den foreslåtte økningen på til sammen 40 millioner kroner til produksjonstilskudd og innovasjons- og utviklingstilskudd for nyhets- og aktualitetsmedier. Vi er særlig positive til at departementet vil be Medietilsynet prioritere tegnspråklige medier innenfor innovasjons- og utviklingsordningen.

Dette følger opp retningen i tiltak 21.7.7 i NOU-en. Nyheter og samfunnsdebatt på eget språk er en forutsetning for likeverdig demokratisk deltakelse. Vi ber komiteen sikre at prioriteringen gir grunnlag for et stabilt, redaktørstyrt tilbud på norsk tegnspråk. Utviklingsstøtte må følges av rammevilkår for videre drift.

Kap. 323, post 70 – Videreføre styrkingen av Teater Manu

Tiltak 21.7.2 i NOU-en anbefaler å styrke Teater Manu som språk- og inkluderingsarena. Teaterets engangsbevilgning på 1,5 millioner kroner i 2025 bør videreføres som en varig årlig bevilgning.

Teater Manu utvikler tegnspråklig scenekunst og døv teaterfaglig kompetanse og skaper språkarenaer for døve barn og unge. Behovet er stort, men kapasiteten begrenset. Forutsigbar finansiering er nødvendig for å videreutvikle tilbudet. NDF støtter Teater Manus eget høringsinnspill.

Kap. 328, post 70 – Bevare døves og tegnspråk kulturarv

Tiltak 21.7.1 i NOU-en anbefaler at arkivmateriale hos Norsk Døvemuseum og fra døveforeningene digitaliseres og gjøres tilgjengelig i Digitalarkivet. Vi ber om at engangsbevilgningen på 2 millioner kroner i 2025 videreføres årlig gjennom Det nasjonale museumsnettverket.

Arkivene dokumenterer døves hverdagsliv, organisasjonsliv og kamp for språklige rettigheter. Materialet gir kommende generasjoner tilgang til egen språk- og kulturhistorie og er viktig for forskning og formidling. Innsamling, bevaring og digitalisering krever fagkompetanse og kontinuitet. Varig støtte vil redusere risikoen for at uerstattelig materiale går tapt.

Kap. 326, post 73 – Styrke sivilsamfunnets tillitsbyggende kraft

Tiltak 21.7.9 i NOU-en anbefaler å styrke sivilsamfunnets tillitsbyggende kraft. NDFs engangsbevilgning på 1,5 millioner kroner i 2025 har styrket tre områder:

- Tegnspråk i nærmiljøet: Støtte til lokalforeningene som kompetansebaser og tegnspråklige møteplasser.
- Mangfold: Tiltak for blant annet døve skeive, døve samer og døve kvinner.
- Barn og oppvekst: En barnekonsulentstilling som følger opp døve og hørselshemmede barn og deres familier.

NDF har lokalforeninger på 20 steder. Mange er den eneste lokale arenaen for et tegnspråklig fellesskap. De gir støtte til familier og kunnskap til offentlige tjenester, men drives ofte av frivillige med begrenset kapasitet.

Støtte til NDF sentralt gjør det mulig å fordele midler videre og følge opp lokalforeningene. Uten videreført finansiering kan satsingen ikke opprettholdes på samme nivå. Vi ber derfor om en varig årlig styrking på 1,5 millioner kroner.

Opplæring, medier, scenekunst, kulturarv og sivilsamfunn er avgjørende for at norsk tegnspråk kan brukes og videreføres. Vi ber komiteen sikre langsiktige rammer for dette arbeidet.

Norges Døveforbund stiller gjerne til videre dialog.

Kontakt: post@doveforbundet.no